

Nemzetpolitikai összefoglaló

2015. 25. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Egyházi restitúció: jelentést sürget egy amerikai kongresszusi bizottság

Az amerikai képviselőház költségvetési bizottsága egy módosító indítvánnyal beiktatta a romániai egyházi ingatlan-visszaszolgáltatás ügyét a külügyminisztérium költségvetési törvényébe, a precedens értékű döntés egyúttal szorgalmazza, hogy készüljön jelentés erről a kérdésről – derült ki a New York-i székhelyű Magyar Emberi Jogok Alapítványnak (HHRF) az MTI-hez vasárnap eljuttatott közleményéből. A testület június 11-én, egy héttel az RMDSZ Kelemen Hunor elnök vezette küldöttségének washingtoni látogatását követően határozott így. Az amerikai törvényhozás magyar frakcióközi csoportjának (Hungarian-American Caucus) két társelnöke, Marcy Kaptur és Andy Harris által megfogalmazott javaslat felszólítja Románia kormányát és az amerikai külügyminisztériumot, hogy 90 napon belül készítsen jelentést azokról a lépésekről, amelyeket az elkobzott egyházi ingatlanok visszaszolgáltatása érdekében tett. A módosító indítványt egyhangúlag fogadta el a képviselőház költségvetési bizottsága. A kongresszusi bizottság döntését megelőzően, június 2. és 5. között a Magyar Emberi Jogok Alapítvány meghívására Washingtonba látogatott az RMDSZ-delegációja. A küldöttség kongresszusi képviselőket, magas rangú külügyminisztériumi tisztviselőket, emberi jogi és vallásügyi szakértőket, valamint a helyi amerikai magyar közösség vezetőit tájékoztatta a másfél milliós erdélyi magyar közösséget ért jogsértésekről. „A HHRF négy évtizedes munkája során a kongresszus első alkalommal sorol magyar közösségi ügyet saját közvetlen érdekei közé, a külügyminisztérium költségvetésének részévé téve azt. Döntő tényező, hogy Andy Harris jobboldali republikánus képviselő felkarolta Marcy Kaptur baloldali demokrata képviselő kezdeményezését: a romániai egyházi ingatlanok helyzetének a költségvetési bizottság napirendjére való felterjesztését” – értékelte a fejleményt Hámos László, a HHRF elnöke. Hozzátette: az új lehetőség egyben felelősséget, összefogást és közös cselekvést jelent, a külügyminisztérium 90 napon belül elkészülő jelentésének pontos, átfogó képet kell nyújtania az erdélyi történelmi egyházak vissza nem szolgáltatott ingatlanjairól. „A HHRF, akár az elmúlt 39 évben, továbbra is minden eszközt latba vetve, hatékonyan fogja közvetíteni a romániai magyarság jogos igényeit” – fogalmazott a közlemény szerint Hámos László. Kelemen Hunor szerint újraindíthatja a Romániában elakadt egyházi ingatlan-visszaszolgáltatási folyamatot az Egyesült Államok kongresszusi bizottságának határozata. Kelemen Hunor elmondta: Romániát a legfontosabb szövetségese kéri számadásra a restitúció tekintetében. Hozzátette, hinni szeretné, hogy ez számít. Arra a kérdésre, hogy felülírhatják-e az Egyesült Államok geopolitikai érdekei a számonkérés szempontjait, Kelemen Hunor optimizmusának adott hangot. Elmondta, az elmúlt évtizedekben ugyan sokszor volt példa arra is, hogy a katonapolitikai érdekek felülírták az egyéb szempontokat, de mára nyilvánvalóvá vált, hogy a jogok kérdése nélkül nincsen tartós biztonságpolitika. „Számталanszor bebizonyosodott az elmúlt 40–50 esztendőben, hogy amikor az emberi jogokat, a kisebbségi jogokat, az alapvető

demokratikus értékeket zárójelbe tették más, fontosabbnak tűnő problémák miatt, nem született tartós megoldás. Mindig vissza kellett térni az emberi jogokhoz, az alapvető értékekhez, amelyektől csak ideig-óráig lehet eltekinteni" – értékelte Kelemen.

A nyelvi jogok gyakorlatba ültetésével kapcsolatos hiányosságok orvoslását szorgalmazza az RMDSZ Ügyvezető Elnöksége

Nagyszabású, a nyelvi jogok gyakorlatba ültetése kapcsán meglévő hiányosságok feltérképezését és orvoslását célzó programot indít az RMDSZ Ügyvezető Elnöksége – tájékoztatott Székely István társadalomszervezésért felelős ügyvezető alelnök. Elmondta, bár Romániában léteznek törvényes előírások a kisebbségek anyanyelvhasználatára vonatkozóan, ezeket sok helyen nem tartják be a hatóságok. Az újratervezés jegyében a Szövetség napi cselekvést tartalmazó ütemterv alapján fogja felmérni a reális helyzetet, és az észlelt rendellenességeket akár jogi úton is orvosolni kívánja. „Elég, ha csupán az önkormányzati intézményekkel való anyanyelven történő lakossági kapcsolattartás problémáját említjük meg azokon a településeken, ahol az adott kisebbség aránya meghaladja a húsz százalékot, vagy az anyanyelvhasználat nehézségét az igazságszolgáltatásban – ezekre mind létezik törvényes keret, még sem illetik a hatóságok szankciókkal azokat, akik nem ültetik azt gyakorlatba” – hangsúlyozta Székely István. Kiemelte: az Ügyvezető Elnökség az összes olyan településen, ahol a jogszabályok értelmében a kisebbségek számarányuk alapján rendelkeznek nyelvi jogokkal, ellenőrzi azok alkalmazását. „Az észlelt rendellenességeket levélben közöljük a polgármesterekkel, intézményvezetőkkel a jogszabályoknak megfelelő helyzet ismertetésével, valamint a jogorvoslatra való felszólítással. Amennyiben elvárható időben nem történik változás, jogi útra tereljük a jogsérelmet” – tette hozzá az ügyvezető alelnök. Székely István ugyanakkor arra is rámutatott, a prioritások tekintetében a különböző, etnikai arány szerinti régiók más-más eljárást igényelnek.

Lemondott Ráduly Róbert, Csíkszereda polgármestere

Lemondott tisztségéről szerdán Ráduly Róbert, Csíkszereda polgármestere, miután az Országos Korrupcióellenes Ügyosztály (DNA) vádat emelt ellene és Szóke Domokos ellen. A lemondásról szóló hírt Eugen Constantin Iordăchescu, a polgármester ügyvédje is megerősítette, hozzátéve, az erről szóló nyilatkozatot Ráduly a vádemelés közzéje után azonnal eljuttatta a városházára. Az ügyvéd szerint becsületbeli ügyről van szó, és emlékeztetett, a polgármester már 2013-ban azt nyilatkozta: egy közszereplőnek azonnal le kell mondania, amikor vádat emelnek ellene. „Ha ő ezt hangoztatta, nem tehetett másként, lemondott attól függetlenül, hogy mi fog történni a per folyamán” – mondta az ügyvéd. „A polgármester bizonyítani fogja a törvényszék előtt, hogy nem követett el egyetlen olyan cselekedetet sem, amelyekkel vádolják. A védelem feladata tisztázni ezt a bíró előtt” –

mondta Iordăchescu. Ráduly Róbert védőügyvédje azt is közölte, korábbi tapasztalataira alapozva azt gyanítja, hogy a DNA kérni fogja a per áthelyezését a Hargita megyei törvényszékről egy másik megyébe. Kelemen Hunor, az RMDSZ szövetségi elnöke a Krónika kérdésére csütörtökön azt mondta, nem ért egyet Ráduly lemondásával, s a volt csíkszeredai polgármestert, mint mindenki mást, az ítélethirdetésig megilleti az ártatlanság védelme. Kelemen Hunor kifejtette: Ráduly Róbert hetekkel ezelőtt kilátásba helyezte lemondását, ő azonban nem támogatta ezt az elképzelést, és Kiss Sándortól, a Bihar Megyei Tanács RMDSZ-es alelnökétől sem várja el, hogy lemondjon. Elmondta: reméli, rövid idő alatt lezajlik a bírósági eljárás és a volt csíkszeredai polgármester tudásának, tapasztalatának ismét hasznát veszik, ugyanis számítanak rá.

Orosz Örs kapta az idei Lőrincz Csaba-díjat

Orosz Örs, a Fórum Kisebbségkutató Intézet kutatója, a kormány nemzetiségi és etnikai bizottságának tagja kapta idén a kiemelkedő külpolitikai, nemzetpolitikai tevékenységért odaítélt Lőrincz Csaba-díjat. A díj indoklása szerint Orosz Örs fő kutatási területe alapvető fontosságú ahhoz, hogy a magyarság megmaradhasson a szülőföldön. Kalmár Ferenc, a Külgazdasági és Külügyminisztérium miniszteri biztosa a díjátadón kiemelte: azért fontos Orosz Örs kitüntetése, mert arra motiválja őt és a többi fiatalt, hogy érdemes közéleti pályát folytatni, még ha nehéz is és nem mindig jár sikerekkel, de muszáj folytatni, mert nincs más, aki a mi érdekeinket „megtartaná, továbbvinné”. A Magyarság Házában tartott eseményen a miniszteri biztos azt mondta: Európa jövője csak az egység a sokszínűségben lehet, a sokszínűséget nem lehet elnyomni, sőt fejleszteni kell, de ezt Közép-Európában nem mindig ismerik fel. Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke hangsúlyozta: a hatékony és eredményes nemzetpolitikához komoly szakértői munkára van szükség, alapos ismeretekre, átfogó nemzetközi rálátásra és „egy tekintélyt visszanyerő, nemzetközileg is elismert Magyarországra”. Véleménye szerint vannak feladatok, amelyek nem tűrnek halasztást. Kárpátalján „drámai mértékű exodus” indult meg, lassan nem lehet találkozni katonakorú férfival - mondta. Közölte: olyan ez, mint amilyen a Délvidéken volt a kilencvenes években. „Ha nem sietünk a fellépéssel, az intézkedésekkel, akkor ez a folyamat megpecsételheti e nemzetrész sorsát” - tette hozzá. Németh Zsolt szerint amikor nincs közvetlen válság, hanem „csendesesen fogy” a határon túli közösség, akkor sem jobb a helyzet, mert akkor is fogy. Arra is kitért, hogy Szlovákiában már nincs egy év a parlamenti választásig, pedig a Magyar Koalíció Pártja parlamentbe jutása létfontosságú az ottani magyarságnak. Az anyanyelv megőrzése a Felvidéken rendkívül kemény küzdelmet jelent, aki ezt bagatellizálja, beletörődik az asszimilációba, rosszabb esetben azt támogatja - hangsúlyozta.

Emléktáblát avattak a Pozsony-Ligetfaluban lemészárolt magyarok és németek tömegsírjainál

Emléktáblát avattak szombaton Pozsony Ligetfalu városrészében azoknak a magyaroknak és németeknek a tömegsírjai közelében, akiket a második világháború után a csehszlovák hadsereg katonái mészároltak le a környéken felállított, évekig működő internáló táborban. Az egykori BS6-os katonai erőd előtti téren elhelyezett, egy kovácsolt kereszttel díszített sziklába ágyazott emléktábla azoknak a német és magyar civil áldozatoknak állít emléket, akiket 1945. június 20-a után a csehszlovák hadsereg 17. gyalogezredének katonái etnikai alapú tisztogatás keretében gyilkoltak le a katonai elhárítás által felügyelt - egyes adatok szerint 1949-ig működtetett - ligetfalui internáló táborban és annak környékén. A több szakaszban zajló tömegmészárlásnak az eddig fellelt dokumentumok bizonyossága szerint legalább 530-an, ám becslések szerint valószínűleg több ezren estek áldozatul, nők és férfiak vegyesen, de idősek és még csecsemők is. Az áldozatok legalább hat tömegsírban nyugszanak. A megemlékezést több felvidéki civil szervezet, köztük a Csemadok, valamint a Pozsonyligetfalui Emlékmű-előkészítő Társaság szervezte meg, a rendezvényt és az emléktábla elkészítését Magyarország kormánya és Csáky Pál, a Magyar Közösség Pártjának (MKP) európai parlamenti képviselője is támogatta.

Szabadka: Átadták a zsinagóga felújított déli homlokzatát

A Szabadkai Zsidó Hitközség 40 éves álma valósul meg – fogalmazott Szabados Róbert, a hitközség elnöke. A déli homlokzat felújítása csupán egy része annak a törekvésnek, hogy az 1902-es építésű zsinagóga ismét régi fényében ragyogjon – tette hozzá a hitközségi elnök. Pásztor István, a tartományi parlament és a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke gratulált a hitközség vezetőjének és Szabadka polgármesterének az újabb homlokzat átadásához. Kiemelte, hogy a magyar kormány jelentős támogatásának köszönve, a tervdokumentáció és a közbeszerzés lebonyolítása után jövő tavasszal megkezdődhetnek a belső munkálatok is. Pásztor emlékeztetett arra, hogy a szabadkai zsinagóga annak idején mindössze egy év alatt elkészült, a jelenlegi munkálatok jóval több időt vesznek igénybe és jóval több erőfeszítést követelnek – mondta a VMSZ elnöke. „A hitközségnek, a városnak és a magyar kormánynak, valamint a nagykövetségnek és a főkonzulátusnak köszönve bízom abban, hogy ez az erőfeszítés sikeres lesz” – nyilatkozta Pásztor a hétfői terepszemlén. Maglai Jenő köszönetet mondott a kivitelezőnek, hogy magas szakmai színvonalon és határidőn belül elkészült a déli homlokzat felújításával. A 13,5 millió dinárra becsült befektetésből még spórolt is az önkormányzat – fogalmazott a polgármester. Az elmúlt másfél évben komoly áttörés történt a zsinagóga felújításának tekintetében – mondta Maglai. Hozzátette: a közbeszerzést lefolytatták az északi homlokzat felújítására is. A magyar kormány szeretné a holokauszt emlékét valójában

is emlékeztetessé tenni, nem csupán kiadványokkal és előadásokkal, de az ehhez hasonló komoly beruházásokkal is. „70 évvel a tragikus események után a magyar kormány mindent megtesz azért, hogy azok az emberek előtt méltóképpen tisztelegjenek, akik hajdanában itt, a virágzó szabadkai zsidó közösséget alkották” – fogalmazott Babity János, Magyarország szabadkai főkonzulja.

Pásztor István: A magyar-szerb határzár Szerbia számára is hasznos lehet

Szerbia számára is könnyebbséget jelenthet, ha Magyarország fizikailag lezárja a magyar-szerb zöldhatárt, mert ha a migránsok ezen az útvonalon nem tudnak bejutni az Európai Unióba, akkor „nagy valószínűséggel meg fogják kerülni ezt a területet” - reagált Pásztor István, a VMSZ elnöke Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter szerdai bejelentésére, miszerint a kormány utasította Pintér Sándor belügyminisztert, hogy készítse elő a magyar-szerb határ lezárását. A VMSZ elnöke hozzátette: a magyarországi határzárral Szerbia számára nem oldódik meg a probléma. „A mi számunkra akkor oldódik meg igazából a probléma, ha a szerb bejövő oldalon is meglesznek ezek az intézkedések” - tette hozzá. Kifejtette, hogy pártja támogatja a szerb kormány azon törekvéseit, amelyek az illegális bevándorlók megfékezésére vonatkoznak. Emlékeztetett arra, hogy Nebojsa Stefanovic szerb belügyminiszter kedden arról beszélt: Szerbiának nincs lehetősége arra, hogy több ezer menedékkérőt és migránst befogadjon, illetve ellásson. A belügyi tárca vezetője hozzátette, hogy Szerbia ugyan nem tagja az Európai Uniónak, de fontos szerepet kíván vállalni a migránsok megfékezésében, ezért pedig megerősíti a Magyarországgal, valamint a Macedóniával közös határ védelmét. Pásztor István szerint sem lehet Szerbia olyan ország, amelyben több tízezer illegális migráns tartózkodik. Hozzátette, hogy azokat az illegális bevándorlókat, akik jelenleg Szerbiában tartózkodnak, vissza kell toloncolni. „Meg kell oldani ezt a problémát, ennek a folyamatnak le kell állnia” - szögezte le. Megnyugtatóul közölte, hogy a törvényesen, útlevelel történő határátkelést nem befolyásolja a zöldhatár lezárása, mert annak elsősorban az a célja, hogy „a Közel-Keletről jövő szociális migránsokat megfogják, illetve visszafordítsák”.

Soltész Miklós a horvátországi magyar kisebbség megmaradásának elősegítéséről tárgyalt Eszéken

Az Európában tapasztalható demográfiai válságról, a magyarság és a kereszténység megmaradásáról és annak erősítéséről tárgyalt Soltész Miklós egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár a horvátországi Eszék-Baranya megyében az egyházak és magyar civil szervezetek vezetőivel csütörtökön. Soltész Miklós az egész napos

programja során találkozott a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közösségének (HMDK) vezetőivel, Csáti Szabó Lajossal, a Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyház (HRKKE) püspökével és Djuro Hranic diakovári (djakovói) katolikus érsekkel. Kiemelte, hogy a magyar szervezettel való tárgyaláson betekintést nyert a horvátországi oktatási rendszerbe és a magyar közösség életébe. A HMDK vezetőivel egyebek között arról beszéltek, hogyan tudnák erősíteni a helyben maradást és az oktatást, hogy azok a támogatások, amelyek Magyarországról érkeznek, még jobban segítsék a magyar iskolákat és szolgálják a magyar gyerekek anyanyelvének megőrzését. Hangsúlyozta, hogy a magyarság megőrzése ugyanúgy, mint máshol a Kárpát-medencében, segítséget és támaszt kap az egyháztól. Ezért szerinte nagyon fontos volt a diakovári érsekkel való találkozás, aki teljes erejével kiáll a magyar közösség mellett, és támogatásáról biztosította azokat a magyar nemzetiségű és anyanyelvű papokat (jelenleg hárman vannak, másfél év múlva már négyen lesznek), akik a magyar nemzetiségűek és katolikusok életét segítik, mert az ő munkájuk és szolgálatuk a magyarság megmaradásának egyik alappillére. Hozzátette, hogy ugyanez a református közösség feladata is, akkor is, ha viták és néha széthúzás tapasztalható ebben a közösségben. „Tőlük azt kértem, hogy amennyire lehet, a békességet és az együttműködést teremtsék meg, mert a híveknek és a magyarságnak is, de az itt élő keresztyéneknek is ez fontos lenne” - mondta. Az államtitkár elmondta, hogy a tárgyalások alatt szólt a magyar családtámogatási rendszer szerepéről, amelynek alkalmazása segítség lehetne Horvátország számára is. Kiemelte az élet és a magzati élet védelméről való gondoskodást, valamint a férfi és nő kapcsolatán alapuló szentségi házasság fontosságát. „Európában nagy kihívás a demográfiai válság. Sok nyugati ország ezt a bevándorlással próbálta meg pótolni” – mondta, majd hozzáfűzte: ennek következménye az Európára zúduló bevándorlási hullám, a kulturális különbségek következményei pedig most mutatkoznak meg.

